

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / telefon ... edništva 2440, uprave 245;
 izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri Velja mesečno prejeman
 v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din Oglasi po ceniku / Oglase
 sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni pekovni račun št. 11.408

Italijani zamenjali vrhovnega poveljnika

Namesto generala de Bona je imenovan maršal Badoglio - Abesinci so ustavili Italijane ob reki Takazi - Manjši in večji boji brez prestanka na vseh bojiščih - Tudi na jugu ne morejo Italijani naprej

Novi poveljnik v vzhodni Afriki
maršal Badoglio

RIM, 18. novembra. Dosedanji vrhovni poveljnik italijanske vojske v vzhodni Afriki general de Bona je imenovan za maršala in odpoklican v Rim, kjer prevzame drugo mesto. Za vrhovnega poveljnika italijanskih čet proti Abesincem je pa imenovan dosedanji šef italijanskega generalnega štaba maršal Badoglio. Novi poveljnik odpušča v vzhodno Afriko danes s parnikom »Sanio«. Z imenovanjem novega poveljnika nameravajo Italijani pospešiti svojo akcijo proti Abesincem. Sprememba se je izvršila v glavnem zaradi tega, ker je maršal de Bona že prestar in je potreben v vzhodni Afriki mlajši poveljnik. Splošno se sodi, da bo maršal Badoglio pričel, čim prišpe na bojišče, novo veliko in odločilno ofenzivo proti Abesincem.

Angleški komentarji

LONDON, 18. novembra. Tu se mnogo komentira sprememba v italijanskem vrhovnem poveljstvu in se naglašja, da je de Bona odpoklican kljub nasprotnim vestem zaradi razočaranja v Rimu, da zasedanje Abesincem ne napreduje tako, kakor se je pričakovalo.

Zastoj ob reki Takazi

LONDON, 18. novembra. Po italijanskih poročilih iz Asmare so bili včeraj na severni fronti le manjši boji med partizani na levem krilu, sicer pa ni bilo večjih dogodkov. Nasprotno se je pa vršilo več spopadov na desnem krilu. Bojišče je bila leva obala reke Takaze, kjer so se Abesinci odločno uprli nadaljnemu prodiranju Italijanov, so jih pa Italijani naposled pregnali. Na bojišču so pustili tri mrtve. Ob reki Maiveri se je vršila več ur trajajoča bitka med askari in večjim oddelkom Abesincev. Italijani so tu napadli Abesince čisto nepričakovano in jih obkolili. Le manjšemu številu se je posrečilo pobegniti. Med ujetniki je tudi fitoral Bitaah prvi fevdalec, ki so ga Italijani doslej ujeli. Po abesinskih poročilih so pa abesinske čete ob reki Takazi ustavile vsako nadaljnje prodiranje Italijanov in so se vsi italijanski polzkusi napredovati ponesrečili.

Italijanska poročila

ASMARA, 18. novembra. Zaradi odločilnih italijanskih letalskih napadov na abesinske postojanke južno od Makale, se je koncentracija abesinskih čet v tem odseku fronte močno razrahljala. Italijanski letalci so odkrili tu tudi neki rdeč šotor in ugotovili, da pripada rasu Semumu. Pri napadu so Abesinci s strojnimi topi tako pokvarili eno izmed italijanskih letal, da se je moralo zasilno spustiti na zemljo. Istočasno so se pa vršili tudi večji in manjši boji z abesinskimi oddelki, ki so ostali v gozdovih za fronto in napadajo sedaj zlasti ponoči italijanske kolone.

Tudi na jugu zastoj

BERBERA, 18. novembra. Po poročilih iz Ogadna so se pričeli južno od Sababacha srditi boji med italijanskimi prednjimi četami in Abesinci, ki branijo tamkajšnje studence. Na obeh straneh so precejšnje žrtve. Zaradi slabe zveze s prednjimi četami morajo Italijani oskrbovati vojske z živili in municijo le potom letal. Italijanska letala so ugotovila na južni fronti zbiranje močnih abesinskih čet. Fronta poteka sedaj pod vznožjem gorovja, ki zaključuje južno puščavo in nudi z grmovjem ob raznih obronkih gora Abesincem zelo ugod-

na skrivališča, dočim so Italijani spodaj v puščavi nezaščiteni. Manjši boji se tu nadaljujejo z vso srditostjo in Italijani v zadnjem času niso nikjer prometno napredovali.

Dež in malarija

DŽIBUTI, 18. novembra. Na južnem bojišču je zopet nastalo deževje, ki je tako razmočilo tla, da Italijani ne morejo nikamor naprej. V blatu je obtičalo več italijanskih tankov in avtomobilov. Med moštvo se je znova silno razširila malarija.

Sankcije so se uveljavile

Seja velikega fašističnega sveta — Komentar „Times“ izvajanje sankcij pri nas

RIM, 18. novembra. V soboto zvečer se je vršila tu seja velikega fašističnega sveta, ki je razpravljala o položaju, ki na stanje z današnjim pričetkom izvajanja sankcij proti Italiji. Zaključil se je s sprejetjem resolucije, v kateri se naglašja, da so vsi Italijani neomajno zvesti svojemu voditelju Mussoliniju in so za dosego postavljenih ciljev pripravljani na vse žrtve. Nato so bili sprejeti še razni drugi sklepi za obrambo. Druga se ja velikega fašističnega sveta bo danes in se splošno pričakuje, da bodo na njej sprejeti važnejši in pomembnejši sklepi.

LONDON, 18. novembra. V zvezi z današnjim pričetkom izvajanja sankcij proti Italiji pišejo »Times«, da bodo vse

vlade proučile italijansko protestno noto proti sankcijam, svojega stališča pa zaradi tega ne bodo mogle spremeniti. Vsaka država je dobro premislila, preden se je odločila za sankcije, zaradi tega se vsaka zaveda tudi rizika, ki ga predstavlja izvajanje sankcij. Toda za preprečitev vojne so potrebni vsi napori. Tu ne gre za akt sovraštva proti Italiji, ampak za obrambo načel Društva narodov.

BEOGRAD, 18. novembra. Danes je stopila v veljavo odredba naše vlade za izvajanje sankcij proti Italiji. Z današnjim dnem je ukinjen klirinški promet z Italijo, ustavljeno je vse uvažanje in zelo omejeno izvažanje v Italijo.

Pred novim spopadom v Aziji

Japonci vdrli čez Kitajski zid — Med Rusijo in Kitajsko sklenjena vojaška pogodba?

PEKING, 18. novembra. Japonske čete, ki so se zbrale pri Šanhajkvanu, so prekorale veliki kitajski zid in korakajo proti Čingvantau. Zasedle so že Tjentsin. Kitajske čete so se zbrale ob železniški progi Peking—Hankau in Tjentsin—Pukau. Obenem se tu naglašja, da je bila te dni sklenjena med Kitajsko in sovjetsko Rusijo vojaška zveza. Pogodba vsebuje dogovor o vojaškem sodelovanju in skupni obrambi v primeru japonskega napada. Nadalje se

sovjetska Rusija obvezuje, da ne bo širila na Kitajskem nobene komunistične propagande, nasprotno pa bo Kitajska ustavila operacije proti komunističnemu gibanju. Končno se določa sodelovanje pri prometu v severovzhodni Kitajski. Obe državi bosta poglobili svoje medsebojne odnose. Rusija priznava Kitajski pravico do ponovne osvojitve Mandžurije. Sovjetska Rusija prevzame nad Notranjo Mongolijo protektorat.

Gospodarska življenje

Sodba mariborskih trgovcev o naši domači produkciji

Poučni rezultati zanimive ankete med mariborskim trgovstvom

Radi pomanjkanja dela in naročil trpi naša produkcija. Škoda narodnemu gospodarstvu je radi tega nepregledna. Na osiješki konferenci zbornic so se temeljito obravnavali tudi problemi naše domače produkcije. Pred nedavnim je izvedlo tukajšnje Združenje trgovcev za mesto Maribor prav zanimivo anketo, ki je podala glede naše domače produkcije

posameznih izdelkov zelo poučne rezultate. Iz navedb mariborskih trgovcev v zvezi z omenjeno anketo je sklepati, da se je uvoz trgovskega blaga omejil na najnujnejše predmete in da se uvažja pretežno industrijsko blago, ki je boljše kvalitete kakor naše. Uvoz predmetov, ki jih izdelujejo naši obrtniki je tako minimalen, da skoraj ne pride v poštev. Vse-

kakor bi trebalo usmeriti zadevna prizadevanja za tem, da se čim manj uvažajo predmeti, ki se izdelujejo doma.

Omenjena vsekakor pomembna anketa je podala sledečo konkretno sliko v posrednih področjih:

Modno blago: Večina tega blaga se izdeluje v tuzemstvu. V kolikor pa se kljub domačim zalogam še uvažja, je vzrok ta, ker je okusnejše in lepše izdelano ter tudi s carino ni nič ali pa komaj nekoliko dražje, kakor domače blago. Uvažja pa se v večji meri samo industrijsko blago. **Manufaktura:** Tudi za to stroko velja isto, kar je bilo povedano za modno blago: uporabljajo se po večini domača blaga, uvažajo pa samo finejše vrste zaradi lepše izdelave. Preprostejša roba (tkanine, pletenice iz obrtnih poslovalnic) se kupujejo v tuzemstvu. **Rokodelski obrt s pleteninami** je v naši banovini že zelo razvit, vendar pa iz trgovskega vidika ne bi kazalo favorizirati ustanavljanje novih takšnih obrtov, ker bi se potem samo še povečalo krošnjarstvo, ki že itak prinaša naši trgovini silno škodo. **Galanterija in kratka roba:** V tej stroki se je še do nedavna silno mnogo uvažalo, danes pa se je uvoz že zelo skrčil, deloma zaradi deviznih težkoč, deloma pa, ker sta se naša industrija, pa tudi obrt prilagodili zahtevam našega trga ter začeli s fabrikacijo blaga in jo tudi vedno bolj izpopolnjujeta. Del galanterijske in kratke robe pa se mora še danes uvažati, vendar je to samo industrijsko blago, ki našemu obrtu ne škoduje. — **Železnina:** Skoro 90% tega blaga se izdeluje v naši državi; iz inozemstva uvažamo samo še industrijsko blago in niso domači obrtniki s tem uvozom nič prizadeti. — **Trgovina s steklom in porcelanom:** Blago se uvažja izključno iz inozemstva. Je to zgolj industrijsko blago, ki za našo obrt zaenkrat ne prihaja v poštev. — **Umetno in stavbno mi-zarstvo:** Ta stroka uporablja relativno v največji izmeri izdelke domačega obrtništva, kar pa uvažja, je tudi samo industrijsko blago, ki se pri nas ne more izdelovati (fino ali patentno okovje, specialno orodje, stroji, strojni deli, furnirji itd.).

ZA IN PROTI ITALIJI

PARIZ, 18. novembra. Akcijski odbor proti sankcijam in proti vojni je priredil v soboto zvečer veliko zborovanje proti soudeležbi Francije pri sankcijah proti Italiji ter manifestiral za Italijo, Mussolinija in kralja. Zborovanje se je zaključilo z vzkliki Italiji. Istočasno so na drugem kraju zborovali tudi protifašisti. Po obeh zborovanjih so nasprotniki trčili skupaj in je nastal srdit pretep. Pri tem se je tudi streljalo. Nastopiti je morala mobilna garda. Ranjenih je bilo pri tem 16 oseb.

Lepa zmaga nacionalnih akademikov. Jugoslovenska nacionalna mladina je zmagala s svojo listo pri volitvah odbora Društva slušateljev Juridčne fakultete na ljubljanski univerzi, ki je najmočnejše strokovno društvo.

Dobro sredstvo.

Gospa: Micika, če bi otrok med tem ko bom v kinu pričel jokati, navljite gramofon.

Služkinja: Kaj bo potem nehaj? Gospa: Ne, a sosedje ga ne bodo slišali.

Požreznost.

Tu dišj tako lepo po krvavicali, doma me pa čaka samo kapun...

Sportno gibanje

Iz delovanja Jugoslovanskega zimskosportnega saveza

V Ljubljani je bil včeraj izredni občni zbor JZSS — Važni sklepi

V Ljubljani je bila včeraj dopoldne izredna skupščina Jugoslovanskega zimskosportnega saveza. Na dnevnem redu je bila samo sprememba in dopolnitev pravil in pravilnikov. Redna skupščina je namreč sklenila, naj savezni upravni odbor izdela osnutek onih pravil, o katerih naj končno javno sklepa izredna skupščina. Osnutek je bil razposlan vsem pod savezom, ki so tudi predložili današnji skupščini razne izpremenjevalne in dodatne predloge. Odziv zunanjih delegatov je bil zato zelo številen in so bili poleg Ljubljanskega, Gorenjskega, Mariborskega in Koroškega podsaveza zastopani tudi Zagrebški, Beograjski in Sarajevski podsavezi.

Skupščino je otvoril poslovodni podpredsednik dr. Ciril Pavlin, ki pa je kmalu nato predal svoje mesto predsedniku senatorju dr. Dragu Marušiču, ki je nato do konca predsedoval. Generalni tajnik JZSS g. Gorec je najprej poročal o **osnovanju državnega saveza** in se je s tem ta paraga izločila iz saveza, nato pa je prečital pravila Zbora smuških učiteljev, ki se bo v najkrajšem času osnoval. Zbor smuških učiteljev bo popolnoma samostojna organizacija, vendar bo pa delovala po intencijah in v okvirju JZSS. — Smuški učitelji bodo prevzeli posele dragih inozemskih trenerjev, kar bo zlasti v korist manjšim klubom, ki ne zmorejo visokih stroškov. Smuški učitelji ne bodo prejeli nikake plače, temveč jim bodo povrnjeni le efektivni stroški. V bodoče ne bo savez priznal nobenega tečaja, ki ga ne bi vodil član zbora. Pravila so bila soglasno odobrena.

Zborovalci so nato sprejeli večinoma soglasno še druge predložene osnutke, ki se tičejo notranje organizacije saveza in podsavezov. Predlog treh zagrebških klubov, da naj se uvede tudi verifikacija za juniorje, je bil z večino glasov odklonjen. Prav tako ni prodir predlog, naj bi se za vse podsaveze določila enotna verifikacijska takska, ki bi se plačala samo enkrat. Skupščina je sklenila, da se vprašanje verifikacijskih pristojbin prepusti podsavznim skupščinam. Debata o spremembah internega poslovanja saveza je

trajala 5 ur. Na dnevnem redu je bila tudi sprememba tehničnega pravilnika, vendar je ZZSP predlog sprememb umaknil, ker bo o tem vprašanju odločal kongres o priliki zimske olimpije v Garmisch-Partenkirchenu in bodo ti sklepi obvezni tudi za naš savez.

Atletik SK:ISSK Maribor 4:3 (3:2). — ISSK Maribor je včeraj gostoval v Celju ter odigral proti tamkajšnjim Atletikom prijateljsko nogometno tekmo. Po živahnem poteku so zmagali domačini, ki so bili pred golom odločnejši.

Primorje ne pride v državno ligo. V zagrebško-ljubljanski skupini kvalifikacijskega tekmovanja za vstop v državno ligo sta se včeraj odigrali zadnji dve tekmici, in sicer je v Ljubljani Ilirija premagala zagrebški Hašk z rezultatom 2:1 (2:0). Gradjanski pa je v Zagrebu zmagal nad Primorjem z 2:1 (2:1). Za ligo sta se kvalificirala Gradjanski in Ilirija, dočim se bo moral Hašk še naprej boriti za vstop v državno ligo. Primorje pa se bo moralo zadovoljiti s podsavznim prvenstvom.

Članom SK Železničarja

Dela pri ureditvi notranjih prostorov tribune so končana ter se bo z današnjim dnem počenši začelo s treninji vseh v pošteve prihajajočih sekcij. Treninje so obvezni za vse aktivne člane — udeležba pa je dovoljena tudi ostalim starejšim članom. **Vrstni red je do nadaljnjega sledeči: Ponedeljek: v dvorani od 19.30 do 21. ure lahka-atletika. Torek: v dvorani od 19. do 22. ure table-tenis, v klubski sobi od 19. do 22. šah. Sreda: v dvorani od 19. do 22. ure table-tenis. Četrtek: v dvorani od 19.30 do 21. ure lahka-atletika, v klubski sobi od 19. do 22. šah. Petek: v dvorani od 19. do 22. ure lahka-atletika, v klubski sobi od 19. do 22. šah. Igranje šaha in tabletenisa je dovoljeno tudi ob popoldnevih vsak dan in to od 15. do 17. ure, ter ob nedeljah od 9. do 11. ure. Nogometni treninje bodo še običajno na igrišču, vse dotlej dokler bo dopuščalo vreme.**

Kulturni razgledi

Jubilej in slovo igralko Stefe Dragutinovičeve

Poslovilna predstava v gledališču številne čestitke in pozdravi — Ljubeznjiva poslovilna beseda slavljence

V soboto zvečer je bil praznik v tukajšnjem Narodnem gledališču. Bila je svečana proslava 40 letnice odrskega oblikovanja in snovanja seniorke damskega ansambla tukajšnjega Narodnega gledališča, popularne igralko gospe Stefe Dragutinovičeve. Bil pa je obenem tudi težek dan njenega slovesa od mariborskega gledališča, ki ga zapuščala, potem ko je skozi 40 let posvečala vse svoje odlične sposobnosti in odrske sile razmahu jugoslovanskega gledališča, ki ga je dvigala in negovala v Zagrebu in Osijeku, Splitu in Trstu, Ljubljani in Mariboru. — Gledališče je bilo nabito polno njenih čestitcev. Na odru so se pred pričetkom predstave zbrali člani tukajšnjega Narodnega gledališča z upravnikom dr. Brenčičem na čelu. Na odru je bila miza, obložena s šopki, venci, in drugimi darili, katerih je slavljence postala deležna ob priložnosti svojega umetniškega jubileja in slovesa.

Najprej je upravnik dr. Brenčič stopil pred slavljence v ospredju odra ter ji v toplih besedah izrekel najprisrčnejše čestitke ob njenem umetniškem jubileju, likratj pa izražujoč obžalovanje, da zapuščala to odrsko življenje, ki ji je bilo tako zelo priraslo k srcu, ter se umika v zasluzeni pokoj. Obenem pa je izrazil upanje, da bo slavljence kot gost v vlogah, katerim je mojstrinja in oblikovalka, še večkrat lahko nastopala na mariborskem odru. Sledil je govor glavnega režiserja

Joška Koviča, ki je spregovoril v imenu gledališkega ansambla. Gospodična Cerinškova je v imenu Kola jugoslovanskih sester izročila slavljenci lepo darilo, izročali so nato slavljenci spominska darila zastopnice tudi drugih društev in organizacij. S prvega nadstropja so se izložile usipale na slavljence cvetlice in rože. Danilo Gorinšek je prebral posamezne čestitke in pozdrave, ki jih je slavljence prejela od svojih znancev, prijateljev in čestilcev iz malodane vseh delov naše države, ter od vodstev in vodilnih ljudi malodane vseh naših gledališč.

Globoko ginjena in komaj zadržujoč solze ob prijetnem presenečenju spričo toliko dokazov tople prisrčnosti je ob zaključju spregovorila tudi slavljence ter se iskreno zahvalila vsem, ki so ji pripravili tako lepo proslavo jubileja in slovesa. Zahvalila se je upravi gledališča, časnikarjem in občinstvu, ki je v tako krasnem številu prihitelo v gledališče. Svoje zaključne besede je namenila mladini, kateri je polagala na srce: »Ljubi gledališče, kakor sem ga jaz ljubila. To mi bo ob slovesu največje zadoščenje.«

Po tem uvodnem uradni jubilejnim in poslovilnem slavju je bila poslovilna predstava B. Frankovega »Viharja v kozarcu«, o čemer pa bomo posebej poročali.

Spominjajte se CMD

Razgledi po svetu

Svetovna razstava v Bruslju

Zanimivo predavanje v Ljudski univerzi — Na razstavi so bile zastopane skoro vse države le Jugoslavija ne

V Ljudski univerzi je bilo v petek zanimivo predavanje o svetovni razstavi v Bruslju. Predaval je predsednik Ljudske univerze g. inž. Kukovec, ki si je razstavo sam ogledal in v zgoščenih besedah predložil navzočim poslušalcem lepote takorekoč vsega sveta.

Svetovna razstava v Bruslju je bila otvorena letos v marcu in bo trajala do pozne jeseni. Organizirana je v znamenju 100letnice neodvisnosti Belgije in so na njej zastopane skoro vse države sveta. Med izvenevropskimi naj omenimo samo Brazilijo, Chile, Palestino, Iran, med manjšimi, Madžarsko Poljsko, Češkoslovaško, Rumunijo, Albanijo, Grčijo, Avstrijo, le Jugoslavija ni bila zastopana. Izmed velesil pa se razstave niso udeležile Rusija, Nemčija in Japonska.

Za svetovno razstavo je izbran poseben prostor izven Bruslja, na katerem je zraslo nešteto krasnih palač iz trajnega in začasnega materiala. Glavna žila razstavišča je dolga 1 km, ob njej pa so zgrajene mogočne belgijske francoske in druge palače. Že na prvi pogled je z raz-

stavo dokumentirana velika vitalnost in nepopisen optimizem belgijskega naroda v zboljšanje sedanjih razmer. Belgijski gospodarski krogi so organizirali svetovno razstavo z lastnimi sredstvi in nabrali nad pol milijarde frankov, ne da bi k temu kaj prispevala država. Zato pa občuduje njihovo gospodarsko moč in požrtvovalnost tudi ves svet.

Belgija je razstavila vse kar premore od najvišje umetnosti do zadnje preproste rokodelske obrti. Predavatelj je v pestrih izvajanjih s skioptičnimi slikami prikazal navzočim moč in veličino gospodarstva majhne Belgije, ki je v tem pogledu težko prekosil katera velesila. Dejal je naj bi bila majhna Belgija za vzgled vsem majhnim državam. Za Belgijo je na razstavi najmočnejše zastopana Francija, njej slede Italija, Anglija in druge velesile. Francoska razstava prikazuje celotno Francijo in njuno prestolnico Pariz, Italija se predstavlja vsemu svetu z vsem svojim sijajem, Anglija pa s svojo ogromno močjo na morju.

Socialni problemi

Proti hiperprodukciji trgovskega naraščaja

Mariborsko Združenje trgovcev se ne bori samo za interese trgovstva, marveč se bori tudi proti hiperprodukciji trgovskega naraščaja. Že stara pravila mariborskega trgovskega gremija so v posebnem členu urejevala številčno razmerje med trgovskimi pomočniki in vajenci. Člani gremija, ki niso imeli nobenega ali samo enega pomočnika, so smeli imeti samo enega vajenca. Člani pa, ki so imeli dva do tri pomočnike, so smeli imeti dva vajenca, članom, ki so imeli štiri do šest pomočnikov, je bilo dovoljeno imeti tri vajence, članom, ki so imeli šest ali več pomočnikov, pa je bilo dovoljeno imeti štiri vajence. Navedeni člen pravil je blagodejno vplival na trgovski naraščaj in se je v praksi pokazal za zelo koristnega. Z njim je bila preprečena hiperprodukcija trgovskega naraščaja in se je zavezilo tudi število brezposelnih trgovskih pomočnikov.

Sokolske veste

Lepo uspela akademija naraščaja Sokola I. Naraščaj Sokolskega društva Maribor I. je priredil preteklo soboto zvečer v telovadnici inž. podčastniške šole lepo uspelo akademijo, posvečeno spominu pokojnega naraščajnika Tomija Jenšca. Po lepem spominskem nagovoru so se vrstile dobro naštudirane in pripravljene točke pestrega sporeda, ki ga je izvajal sam naraščaj pod vodstvom društvenih prednjakov. Zamisel akademije je vzkli- la v naraščajniških vrstah Sokola I. S orostovoljnimi prispevi in z donosom svojih nastopov hočejo mladi Sokoli predstaviti svojemu pokojnemu bratu Jenšču skromen nagrobni spomenik in na ta način izpričati resnično sokolsko bratstvo in ljubezen, ki se goji v Sokolstvu tudi po smrti. Akademija naraščaja Sokola I. je bila dobro obiskana in so se udeležili tudi mnogi prijatelji sokolske misli. Mlada sokolska zaveza naraščaja Sokolskega društva Maribor I. naj bo za vzgled in vzpodbudo naraščaju ostalih bratskih sokolskih edinic. — Zdravo!

Pivkovo predavanje v Narodnem domu. Včeraj dopoldne je predaval v mali dvorani Narodnega doma br. dr. Pivko o sokolski ideologiji, disciplini, morali in o nacionalnem pomenu Sokolstva. Pivkovo predavanje je bilo v prvi vrsti namenjeno novincem - Sokolom, ki se pripravljajo na sokolsko obljubo in prisego, katero bodo položili na sokolski praznik 1. decembra dopoldne v Narodnem domu. Predavanja se je udeležilo okrog 100 novincev, prišli pa so ga poslušati tudi mnogo starejši člani in članice. Na soderu je še več predavanj, ki so najavlje-

Novi obrtni zakon pa je prinesel trgovskim združenjem nova pravila. Besedilo novih pravil je predpisalo resorno ministarstvo in so bile zato brezuspešne vse intervencije, da bi se v pravila vnesel podoben člen, kot so ga imela stara pravila, vključno temu, da predvideva § 257 obrtnega zakona, da se lahko s posebno uredbo uredi tudi številčno razmerje med pomočniki in vajenci. Mariborsko Združenje trgovcev je ugotovilo, da so nekateri trgovci izkoristili priliko, ker nova pravila ničesar ne predpisujejo glede številčnega med pomočniki in vajenci. Tako imajo nekateri več vajencev kot pomočnikov, so pa tudi taki, ki imajo same vajence. Nekateri pa so še taki, da vajenca, ko se izučijo, odpuste in vzamejo novince.

Veliko število vajencev se pozna tudi v trgovski nadaljevalni šoli, ki jo letos obiskuje 143 trgovskih vajencev. Ker tako število vajencev kvarno vpliva na trgovski naraščaj in povzroča hiperprodukcijo, so vsa trgovska združenja ponovno pokrenila akcijo, da se s posebno uredbo uredi številčno razmerje med pomočniki in vajenci.

na za te dni in obvezna za vse novo pristopivše člane in članice.

Ptujske novice

Zaljubljenec obkraj svojo žrtev. Krošar Jožef Skobelnik iz Cvetlina, je že 3 leta zalezoval 21letno Klaro Hrenič, hčerko posestnika v Cvetlinu. Dekle ga ni morala kljub temu, da jo je hotel oženiti. Ker zaljubljeni Skobelnik ubogemu dekletu ni dal miru in ji celo grozil s smrtjo, se je ona odločila, da zapusti svoj domači kraj. V to svrhu se je podala preteklo sredo v Ptuj, kjer je mislila dobiti službo. Ko je pa Skobelnik zato izvedel, se je takoj odpravil za njo in jo tudi na dravskem mostu v Ptujju srečal, ko se je vračala domov. Posrečilo se ji je izmuzniti, da je ni rapadel. Ko pa je prišla do brega pri Cvetlinu, se je nenadoma za njo pojavil zaljubljenec, prišedši iz Ptujja s kolesom. Videč, da je v nevarnosti, je zbežala iz strahu v bližnji gozd, da se skrrije. Skobelnik pa je hitel za njo in jo tudi dohitel; potegnil je nož in jo zabodel v hrbet, da je obležala vsa okrvavljena. Gotovo bi jo bil zaklal, ako ne bi v kritičnem trenutku prihiteli na pomoč drvarji, ki so slišali obupen krik dekleta, ter jo rešili gotove pogube. Skobelnik je nato zbežal v Cvetlin in kazal ljudem nož, s katerim je zabodel dekle in tudi revolver, s katerim je nameraval streljati na svojo žrtev, ako vbodljaji z nožem ne bi imeli zaželjenega učinka. Povedal je tudi, da je hotel dekle na vsak način zaklati. — Smrtno nevarno ranjeno dekle so spravili v ptujsko bolnišnico, fanta pa nasledujočo orožniki.

Mariborske in okoljske novice

Petletnica mariborskega Rotary-kluba

V soboto 16. t. m. zvečer je proslavil Rotary-klub v spodnjih kazinskih prostorih petletnico svojega obstoja. K proslavi so se zbrali mariborski polnoštevilni, prišli pa so tudi rotarski gosti iz Ljubljane, Zagreba, Gradca in Dunaja. Dočim so razni drugi klubi iz Jugoslavije in od drugod poslali pismene ter brzojavne čestitke. Proslavo petletnice je otvoril predsednik, bivši narodni poslanec, ravatelj g. Krejči, ki je najprej pozdravil rotarske delegate ter povabljenosti iz Maribora. Dalje je orisal nastanek in razvoj kluba, naglašujoč bratrska načela tega velikega svetovnega mednarodnega gibanja. Pozdravna pisma in brzojavke je pa prečital klubov tajnik, glavni urednik »Mariborer Zeitung« g. Udo Kasper. Govorili so dalje še notar in pisatelj g. dr. I. Šorli, ravatelj g. Saboty in drugi domači ter tuji rotarci. Proslava, ki je potekala v znamenju iskrenega rotarskega bratstva, je dokazala v polni meri delavnost mariborskega Rotary-kluba.

»Wunderdoktor« med ordinacijoj prijet

V Mariboru je pač malo onih, ki ne poznajo simpatičnega možakarja v usnjeni suknji, v kateri tiči pozimi in poleti in ki si je pridobil ime »čudežnega zdravnika«. »Wunder doktor« so mu povsod rekli. Je to 50letni Franc Berdel, ki hodi od gostilne do gostilne in išče pacientov. Ves srečen je, če mu kdo zaupa in si pusti preiskat srce in kri. Zna pa tudi prerokovati zvezd in se zelo spozna v »astrologiji«. Včeraj pa je imel možak smolo. Prav ko je »ordiniral«, ga je prijel stražnik in mu je zaplenil vse aparate, ter zvezdoslovne in zdravniške knjige. Tako je za nekaj časa Berdlova karijera končana, dokler si ne bo dobil drugih priprav in knjig.

Za kraljev spomenik v Mariboru

Poleg že objavljenega so darovale za spomenik v Mariboru še sledeče šole: Meščanska šola, Sv. Lenart 270 Din; dekl.ški zavod »Vesna«, Maribor 244 Din; Ant. Rud. Legatov tečaj, Maribor 100 Din; osnovna šola, Limbuš 100 Din; osnovna šola, Gornja Lendava 66 Din; osnovna šola, Gornji Slaveči 61 Din; osnovna šola, Griže 46 Din; osnovna šola, Nedelica 26 Din; osnovna šola, Krautarovci 35 Din. Orožniške postaje, gasilci, okrožna sodišča: Gasilska župa, Maribor Levi breg 200 Din; okrožno sodišče, Slov. Bistrica 141.50 Din; orožniška postaja, Ribnica na Pohorju 67 Din. Društva: Ljudska Samopomoč, dr. Ivo Šorli 2000 Din; Pogrebno društvo, Krčevina 700 Din; »Branibor«, Maribor 200 Din; Društvo veletrgovcev v vinom, Maribor 200 Din; občinski odbor Rdečega križa, Beltinci 154 Din; »Nanos«, Maribor 100 Din; »Preporod«, Pragersko 100 Din; »Vzajemnost«, društvo duhovnikov lavantinske škofije 500 Din. Privatniki, hišni posestniki, trgovina in ostalo: Kasper Udo, zbirka Maribor 1950 Din; Splošna stavbena družba, Tezno 3615 Din; Radošević Svetislav, zbirka Maribor 1000 Din; Jugoslavenska udružena banka, uradništv. Maribor 865 Din; dr. Kralj Angel, Fram 615 Din; Krajnovič Stevan, šef obmejnega komisarijata, Maribor 550 Din; Jutraš Ludvik, šef davčne uprave, Maribor 550 Din; Počivalnik Michael, Maribor 460 Din; dr. Ogorevc Martin, Rogatec 470 Din; Lipold Ivanka 300 Din; dr. Stamol Franc, Maribor 300 Din; Mihelitsch Julijana, Maribor 200 Din; Arh. Matija, Svečina 200 Din; »Velopromet«, Anfončič Ante, Maribor 150 Din; Gselman Ottilija, Maribor 100 Din; Škof R., Maribor 100 Din; Straschill & Felber, Maribor 100 Din; Abt Viljem, Maribor 500 Din; Rojko Ivan za »Reisinghaus«, Gradec, Maribor 200 Din.

Smučarska šola Mariborskega smučarskega kluba. Smučarska gimnastika za dame in gospode vsako sredo. Po zimi tečaj za: deco, začetnike, zaključene družbe, splošni tečaj v Mariboru in pri

Pohorskem domu. Prijave, informacije ustmene in pismene v Jurčičevi ulici 8 (trgovina Stojec).

Ob slovesu iz Maribora, ki mi je postal tako ljub in drag, se tem potom poslavljam od vseh onih, od katerih se nisem utegnil osebno posloviti, ter se obenem pristržno zahvaljujem vsem, ki so mi v teku mojega službovanja v Mariboru šli kakorkoli na roko. — General Božo Putnikovič.

Iz kazniške službe. Minister pravde je sprejel ostavko, ki jo je podal na državno službo g. Djuro Mitrovič, poveljnik paznikov mariborske moške kaznišce.

V velikem spremstvu so položili blagopokojnega starešino mariborskega okrajnega sodišča dr. Franca Peitlerja k večnemu počitku. Pristrčne in toplo občutene besede mu je govoril na grobu v poslednje slovo predsednik mariborskega okrajnega sodišča g. dr. F. Žihner. Velikemu pokojniku bodo ohranili trajen spomin vsi, ki so ga poznali in spoštovali.

Odrpna noč in dan so groba vrata. V splošni bolnišnici je umrl v starosti 43 let mizarski mojster Ladislav Fridl. — V Frankopanovi 12 je izdihnil 79letni prevzitar Anton Šešerko. V splošni bolnišnici je preminula v častitljivi starosti 82 let zasebnica Marjeta Janžekovič. V Vilharjevi ulici 6 je umrla v starosti 44 let učiteljica Marija Šorli. Žalujočim naše toplo sočutje!

Konkurzi in poravnave. Odpravljena je konkurz o premoženju trgovke Marije Tomažičeve v Mariboru. Tudi je končano poravnalno postopanje Marije Hvallec, lastnice ameriškega bazarja v Jurčičevi ulici. Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini drogerista Josipa Poberaja v Ptuj. Napovedana kvota 40%. Nadalje je uvedeno poravnalno postopanje o imovini lastnika trgovine z mešaninim blagom Viljema Garmuša na Prevaljah. Ponudena kvota 50%.

Odlični češki slikar Platzer v Mariboru. V Maribor je prispel znanj češki slikar František Platzer, ki je s svojimi umetniškimi slikami zaslovel po vsem svetu. Razstavljal je že v Franciji, Španiji in Italiji. Sedaj je na turneji po naši državi in bo v kratkem razstavil svoja dela tudi v Mariboru.

Zakaj...? Pri MP odpuščajo delavce, mesto njih pa nastavljajo druge. Vzrok temu postopku nam zaenkrat ni znan.

Kaj pa Smetanova ulica? V zasilnih stanovanjskih hišah je občina znižala najemnino za 10%. Niso pa na seji ravateljstva MP znižali najemnine v stanovanjskih hišah v Smetanovi ulici, kjer pretežno stanujejo državni uslužbenci.

Davčna uprava razglašja: V smislu čl. 148. zakona o neposrednih davkih je potekel skrajni rok za plačilo: a) II. polletnega obroka; zgradarine, pridobnine, davka na posl. promet in luksuz (pavšaliranega) rentnine, davka na neoženjere osebe, družbenega davka in vojnice dne 15. novembra 1935; c) uslužbenkega davka z izrednim doprinosom in izredno davščino za bednostni fond za mesec oktober 1935 — dne 15. novembra 1935. V smislu čl. 26. uredbi o zavarovanju, prisilnem iztirjanju in neizterljivosti davkov z dne 19. 12. 1928, št. 146.000 (Ur. list 32. 8. iz leta 1929., se opominajo vsi davčni zavezanci, ki so zaostali s plačilom teh — kakor tudi vseh že poprej v plačilo zapadlih davkov in taks, da jih plačajo — v osmih dneh, — sicer se bo uvedla prisilna izterjava — v smislu čl. 30. in 59. zgoraj cit. uredbi.

Razstava »Brazde« podaljšana. Razstava slik in kipov članov »Brazde« v veliki kazinski dvorani, ki je vzbudila nenavadno veliko zanimanje se je na željo javnosti podaljšala še do vključno srede 20. t. m. zvečer. Kakor je bil obisk razstave tokrat časten, tako je pa bilo zanimanje za nakup del več kot minimalno. V tem oziru je ta kvalitativno najboljša razstava — najslabša. Upajmo, da se bodo razli interesenti vsaj v teh treh dneh podaljška odločili in zganili.

Vodnikove knjige za leto 1935! Oglejte si v izložbi knjigarne Tiskovne zadruge (podružnice) razstavljene ovitke letošnjih

knjig Vodnikove družbe, ki jasno spričujejo, da bo letošnji jubilejni knjižni dar, kateri bo izšel koncem t. m., res izredno lep. Ker je ostala članarina nespremenjena Dir. 20.—, kljub temu, da prejme letos vsak član 5 knjig, hitite z vpisom sedaj, ko je še čas...

Sokolsko društvo Maribor II. na Pobrezju ima v torek 19. tm. ob 19.30 izredno sejo upravnega odbora pri bratu Renčelju. Pozivamo radi važnostii vse člane odbora, da se seje udeležijo. Zdravo! Tajnik.

Program v Veliki kavarni prekaša vse dosedanje.

Nočno lekarniško službo imata danes v ponedeljek Minašikova in Sirakova, jutri v torek Albaneževa in Vidmarjeva lekarna.

Nagnito truplo mrtvorojenčka so našli v Lendavi. Pri obdukciji so dognali, da je otrok moral biti že dalj časa v vodi, ker je bilo trupelce že nagnito in sta manjkali obe nogi in leva roka. Tudi se je ugotovilo, da je moral priti otrok mrtev na svet ter se sedaj vršijo poizvedbe o brezsrčno materjo.

Viničar — izpraznievalec. Mariborski mali kaženski senat, ki mu je predsedoval sos. dr. Tombak, je obsodil 25letnega viničarja Tomaža Zemliča iz Ložane na 5 mesecev strogega zapor, ker je v času od februarja do novembra 1934 precej izoraznil klet svojemu gospodarju Josipu Kugyju v Košakih, in sicer ga je oškodoval za približno 300 l vina, 30 l slivovke, 15 l tropinca, 200 l jabolčnika in 200 kg grozdja ter s tem povzročil svojemu gospodarju škodo preko 5000 Din.

Dva od odstran meje. Studenški orožniki so izročili tukajšnjemu okrožnemu sodišču 25letnega zidarskega pomočnika Engelberta Kolerja iz Velikovca ter Katerino Kole. Obadva sta namreč prišla 8. tm. preko naše koroške meje s propustnico. Nista se pa v teku dveh dni vrnila, kolikor dopušča bivanje omenjena propustnica, marveč sta prispela v Maribor. Pozneje sta se naselila v Studence. Dne 15. tm. sta se pojavila v Hočah in hotela izvršiti vlom pri viničarki Ceciliji Babič v Hočkem Pohorju št. 12. On je imel sekuro, s katero je hotel razbiti vrata, ona pa dolg drog. Toda so sedje so čuli ropot in vnel se je besen lov za njima, ki sta se poglala v beg. Njo so prijeli, nakar so jo hočki orožniki aretirali, za njim pa je zmanjkala vsaka sled, dokler se ni posrečilo studenškemu orožnikom, s spretno preiskavo izslediti tudi nje. O njuni usodi bo sedaj odločalo sodišče.

Ker ji niso na občini pomagali... Včeraj se je nastanila zasebnica Josipina Selinškova s svojima dvema otročičema in Štefanijo Korenjakovo pod državnim mostom. Stanovala je v Smetanovi ulici 51, kjer pa so jo sodnim potom brez kave vrgli kar na cesto. Reva, ki si ni vedela pomagati, je odšla na mestno občino mariborsko prositi pomoči, naj bi se je že zaradi otrok usmili. Toda zamanj. Naletela je na gluha ušesa, zanjo ni bilo nikjer strehe. Selinškova je bila naposled primorana, da se je podala pod most, da bo s svojima otrokoma vsaj tam pod streho.

Denar, denar, denar... Ivanu Zupančiču, mesarskemu pomočniku v Stritarjevi ulici 27, je nekdo preteklo noč ukradel iz njegove sobe 390 dinarjev. — Denar so ukradli tudi medicarju Pavlu Horvatu iz Slovenske ulice 24. Skozi okno je storilec prišel v njegovo spalnico in mu odnesel 100 dinarjev. — Smolo je imela z denarjem tudi posestnica Marija Preložnikova od Sv. Urbana. Včeraj je prodajala na trgu sadje, pa jo je noč prehitela. Morala je prenočiti v neki gostilni v Vetrinjski ulici, kjer se ji je pridružila mlajša ženska in z njo prenočila. Ko se je Preložnikova zjutraj prebudila, ni bilo mladenke, pa tudi njene denarnice ne, v kateri je k sreči imela le 70 dinarjev drobiža.

Rokomavhi strahujejo. Nič njim pred njimi v mariborski okolici. V Nebovi pri Košakih so odnesli posestniku Francu Bračku obleke, perila in drugih raznih predmetov in mu povzročili okoli 3000 dinarjev škode. Tudi so se oglasili pri posestniku Janezu Likovcu v Trčovi, kjer so s sekuro razbijali na vratih, pa so jo ob bližajočih se korakih ocvrli v gluho noč.

Meso so ukradli! Včeraj dopoldne me-

GRAJSKI KINO Telefon 22-16

Od danes dalje več milijonsko veledelo

„Križarji“

Veličasten film o križarskih vitezih, ki so krščanski narodi vodili krvave borbe v sveti zemlji za Kristusov grob. — Naš prihodnji spored »Gospod brez stanovanja«, Thimig, Hörbiger, Slezak, Sandrock so imena, ki vam jamčijo za zabavo in smeh.

Kino Union. Do vključno srede muzikalična veseloligra »Poročnik Bobby« z Gustavom Fröhlichim in Lido Baarovo. Od četrta dalje najboljši film s slavnim tenorjem Jos. Schmidtom »Moj najlepši dan«.

Nasodna gledališče

REPERTOAR

Ponedeljek, 18. novembra: Zaprt.

Torek, 19. novembra ob 20. uri: »Vihar v kozarcu«. Red B.

Sreda, 20. novembra ob 20. uri: »Jenkovva proslava«.

Četrtek, 21. novembra ob 20. uri: »Beneška noč«. Red C. Znižane cene.

Prva ponovitev veseloligre »Vihar v kozarcu« bo v torek, 19. tm. za red B. Ta veseloligra je s Štefo Dragutinovičevjo v glavni ženski ulozi dosegla prav velik uspeh ter se je občinstvo rasmajalo do solz.

Krstna predstava »Maide« bo v kratkem. »Maide« je nova slovenska opereta, ki jo je tekstovno po Knafličevi veseloligri »Kmečki teater« priredil Ferdo Delak, obenem režiser krstne predstave. Uglasbil jo je prof. mariborske Glasbene Matice Marijan Kozina, ki bo tudi sam dirigiral. Scenski načrt in sceno samo je izdelal ljubljanski akademski slikar Ljubivoj Ravnikar. Mariborska javnost pričakuje krstno predstavo tega dela z napetim zanimanjem.

sarju Ivanu Selinšku, ko ga je za hip pustil pred neko gostilno v Dajnki ulici. Neznanec je s kolesa odnesel košaro, v kateri je bilo 10 kilogramov mesa.

Nepošten vajenec. Pekovskemu mojstru Ivanu Vrenku iz Krčevine je nekdo ukradel 700 dinarjev vredno obleko. Tatvina je osumljen neki bivši 18 letni vajenec, ki mu je pred 14 dnevi poneveril 1700 dinarjev in se sedaj potika po mestu.

Tatvina poštnih znamk. Včeraj popoldne je prišel v trafiko Marije Eingnerjeve na vogalu Vrtno in Vrbaneve ulice neznan 20 letni mladenič in prosil za časopice, ki so pisali o aretaciji zloglasnega razbojnika Omerze. Trafikantinja je mladeniču hotela ustreči. Sklonila se je pod pult in iskala časopise. Med tem pa je nepridiprav ukradel iz mape za znamke 96 znamk po 1.50 Din, 20 znamk po 3.— in 100 znamk po 0.75 Din. Mladi tat je nato res kupil en izvod »Jutra« ter jedrno izgnil.

Ukradena in našdena kolesa. Včeraj so imeli »kolesarji« zopet svoj dan, saj so napravili pravcati pohod na tuja kolesa. Tako je neznan tat odpeljal mehanikarskemu vajencu Karlu Baumanu iz Jezdarske ulice kolo z evidenčno številko 10134. Istega dne je nekdo ukradel kolo tudi slikarskemu pomočniku Antonu Kreftu, ki ga je za nekaj časa pustil pred neko gostilno v Frankopanovi ulici. Ukradeno vozilo je znamke »Alpina«, reg. s številko 91001. Ob kolo je prišel včeraj tudi inž. Adolf Himler iz Pesnice. Nekdo mu ga je odpeljal iz veže Okrožnega urada. Vozilo ima ev. štev. 7871. — V veži gostilne na Meliski cesti 85 pa so našli kolo, ki ni imelo niti znamke, niti evidenčne tablice. Prav tako so našli kolo brez lastnika v občestnem jarku na Tržaški cesti nasproti Žoharjeve gostilne. Številka najdenega kolesa je 103504.

Domačije v plamenih! Posestniku Ant. Majalu iz Bistrice pri Limbušu je zgorelo stanovanjsko poslopje, vredno 30.000 dinarjev. Posestniku Vidu Vidoviču iz Skorbe pa je požar uničil stanovanjsko in gospodarsko hišo, radi česar trpi 15.000 dinarjev škode.

Na mariborski svinjski sejem dne 15. t. m. je bilo pripeljanih 197 svinj, prodanih pa 74. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 5 do 6 tednov starj 50 do 60, 7 do 9 tednov 80 do 90, 3 do 4 mesece 120 do 160, 5 do 7 mesecev 200 do 260, 8 do 10 mesecev 300 do 360, 1 leto 480 do 650, 1 kg žive teže 4.50 do 5.50, 1 kg mrtve teže 7.50 do 9.50.

MARIJ SKALAN

ROMAN

Sida Silanova

Edini, ki je resnično trpel, je bil dr. Frangež. Njegova ljubezen do Sida še ni ugasnila, samo spremenila se je. V tej ljubezni ni več iskal tistega, kar išče moški ob zdravi in razumni ženski. Čutil je bolj potrebo globokega sočustvovanja in nadosebne dobrote. Telesnost se je umikala nekemu novemu razpoloženju, ki se ga sam morda niti zavedal ni. To razpoloženje je bilo podobno krščanski dobroti, toda brez izvora v veri. Vstajalo je iz neke globoke in neodoljive želje biti dober, neskončno dober in usmiljen. S to dobroto in usmiljenostjo je prenašal bolečine Sidinega položaja. Z njima se ji je približeval, presedel z njo dolge ure v molku ali zmedenem pogovoru. Samo včasih, kadar je bil Sidin duh vder, se je med njima obnovila stara vez. Zgodilo se je tudi, da je jasno čutila svojo usodo in skrušena iskala pomoči in tolažbe v njegovi dobroti.

»Glej,« mu je dejala nekoč v takem trenutku, »kako čudno so se izmaličile najine sanje. Se spominjaš tiste prve pomladi, srečanja v gozdu, snidenj tu, poti skozi noč z Danico in potem vseh tistih iskanj novih poti med tvojim in mojim srcem? Kako lepe načrte sva u-

stvarila, kakšne gradove sva gradila na rožnate oblake jutrnjih zor! Bila sva kakor dva mlada orjaka, ki hočeta podreti in na novo zgraditi svet, odstraniti vse ovire, pa naj bi bile večje in višje kakor so vrhovi Pohorja. Vse sva usmerila k enem samemu cilju.

»Katerega sva korčno dosegla,« je dejal. Toda v njegovih besedah ni bilo veselja zmage, bila je prej tiha, bolesta resignacija.

»Dosegla strta...« je vzdihnila. »Zdi se mi, da se je ves svet strahotno spremenil. Nič ne ločim več dni od noči. Včasih se sredi belega dne izgubim v mraku. Nič ne vem, kje sem in kod hodim. To je bolezen, kaj ne?«

»Bolezen, ki bo kmalu minila.«
»A blazna nisem. Kaj ne, da nisem? Ti tega ne misliš?«

»Nikoli.«
»Ah, da, kaj govorim?« je vzkliknila neradoma. »Seveda misliš. Tudi ti misliš. Čemu ti sploh vse to pripovedujem? Kdo si prav za prav? Človek? Da, človek si, pa vendarle nisi čisto človek. Človek je drugačen. Rada bi ga srečala. Šla bi daleč, daleč na kraj sveta. Tam bi ga našla.«

»Kakšen bi moral biti tisti človek,« je vprašal radovedno.

»Kakšen? Brez telesa...«

»Človek brez telesa? To bi bil duh.«

»Da, duh; duh dobrote, čistosti in popolnosti, katerega se ne bi držalo nič pozemskega, nič umazanega, nič grešnega. Samo s pomočjo takega človeka bi se očistila in osvobodila vsega, kar sem zagrešila in kar so drugi zagrešali nad menoj.«

»Ti si brez greha,« jo je skušal prepričati. »Zagrešila nisi ničesar.«

»Nekoč sem iskala poti v višine,« je nadaljevala, »pa je nisem našla. Sedaj pa vem, da sem bila že zelo blizu iskanega. Ne, naše poslanstvo ni v brezobzirnem uživanju ampak v žrtvovanju, ki vodi do očiščenja v najvišji lepoti človeške duše. Tja se napotim, a sama. Nihče ne sme z menoj.«

»Tudi jaz ne?«

»Ne. Saj ti si prav za prav tisti mlinski kamen, ki se mi je obesil okoli vratu in me tiščal v blato nižin. Zaradi tebe se nisem mogla sprostiti.«

»Ne govori tako,« je zaprosil. »Dobro veš, da sem te resnično ljubil in te ljubim še vedno z ljubeznijo, ki je pripravljena na najvišja žrtvovanja.«

»Samo ne na žrtvovanje ljubezni same,« je ugovarjala.

»Si bila ti pripravljena na tako žrtvovanje?«

»Žal tudi ne, ker me je tiščala peza mlinskega kamna.«

»A čemu so potrebna vsa ta bolna razmišljanja? Čemu bi morala premišljevati življenje samo midva, namesto da bi ga živela, kakor ga žive drugi?«

»Vidiš, da me ne razumeš,« se je ujezila. »Nisi se še dvignil do mojih višin. Živela, kakor ga žive drugi... Mar res misliš, da bi morali biti vsi enaki? Kakor čreda goveda, ki drevi brez misli drugo za drugim in išče samo sočne paze, da potolaži lakoto. O, ti samo lakota telesa, ki kriči po hrani, je tudi še lakota duha in duše, ki kliče po lepoti in dobroti.«

To oboje pa dosežeš samo ako se odrečeš požrešnosti telesa. Jaz gledam sedaj v svetlejši zore. Včasih seveda kdaj pa kdaj me peza telesa še vedno potegne v mrak globin.«

»Na ta pota ti je težko slediti...«

»Kaj prav za prav govorim?« se je vprašala čez trenotek molka. »Saj sama ne vem. Tu ti nekaj pripovedujem, pa še sama ne poslušam. Pojdi! Moram se pogovoriti z nekom, ki se te boji in si ne upa bliže.«

»Kdo je to?«

»Pst... je šepnila in položila prst na usta. Tu čisto blizu je in bi te lahko slišal. Pojdi, prosim te, pojdi!«

(Se bo nadaljevalo.)

Iz življenja in sveta

Golobi pismonoše

Dresura golobov pismonoš — Njihov pomen v vojni in miru — Nekateri prelete na dan do 1200 km

Naša doba je izoblikovala poročevalsko službo do neslutne višine. Radio, telefon in brzojav prenašajo besedo po žicah in brez njih, kmalu pa bomo lahko gledali tudi najoddaljenejšo dogodke v svojih po zimi toplo zakurjenih sobah. V poročevalski službi nedvomno gospoduje elektrika. Zato pa je čudno, da imamo še sedaj golobe pismonoše ali poštne golobe, ki se uporabljajo čedalje več, čeprav so skrajno primitivno sredstvo za prenašanje vesti. Tako primitivno celo, da je bilo v navadi že pri najstarejših kulturah ljudstvih v davnem starem veku. — Našli so klinopise, ki pričajo, da so gojili golobe pismonoše že 3000 let pr. Kr. Bilo je to v Mezopotamiji, kjer so golobi vzdrževali redno pošto. Da je pošta za tisto dobo izvrstno poslovala, se vidi iz tega, da je potrebovala »brzojavka« za progo 200 km le pičle štiri ure. Tudi v klasičnem srednjem veku, so se mnogo posluževali poštinih golobov, zlasti za prenašanje vesti o izidu olimpijskih tekem.

V Evropi so pričeli dresirati golobe pismonoše za časa križarskih vojn. Posebnih uspehov pa niso dosegli. Šele za časa obleganja Pariza v nemško-francoski vojni so se zopet spomnili poštinih golobov. Iz Pariza so v balonih spuščali jate golobov v nezasedeno ozemlje, od koder so jih spuščali z važnimi vestmi nazaj v oblegano rodno mesto. Čeprav so bila pisma lahka in zgoščene vsebine, so bila sporočila jako pomanjkljiva. Šele ko se je posrečila Parižanu Dagronu fotomikroskopska, so se poštini golobe boljše obnesli. Dagron je kopiral poročila na silno tanke lističe pri istočasni močni pomanjšavi. Ti lističi so se potem, kakor skioptične slike projicirali na steno, kjer so čitali z lahkoto povečano pisavo. Ta postopek je sedaj že tako spopolnjen, da se lahko enemu samemu golobu naprti besedilo 72 strani obsegajočega lista normalnega formata in sicer v 12 izvodih.

Po končanem obleganju Pariza so uvedli poštne golobe tudi Nemci v svojo armado. Ob izbruhu svetovne vojne so imeli že 21.000 poštinih golobov. Število pa je med vojno naglo naraslo, ker so vse armade spoznale, da ostane tamkaj, kjer odpovedo vsa druga občila, golob ne je edino, marveč najzaneslivejši in tudi najhitrejšo poročevalno sredstvo, zlasti še v nevarnem ofenzivnem ogroju. Koncem vojne je bilo na vseh bojiščih v službi nad 120.000 golobov. Tudi danes so po-

štini golobi nenadomestljivi v kljub ogromnemu napredku vseh panog poročevalske tehnike. Vse armade na svetu imajo številne postaje poštinih golobov, ki so najzvestejši in najzaneslivejši sili.

Od golobov, ki so v vojaški službi zahtevajo mnogo več kakor od navadnih. Vojaški golobi so dresirani zlasti v zanesljivosti, v višinskih indistančnih poletih ter v brzini. Pri dresiranju jih spuščajo najprej na kratke razdalje, potem pa jih navadajo na posamezne proge, na katerih morajo letati po točno določenem načrtu. Po železnici, ali z drugimi vozili jih odpeljejo na določen kraj, kjer jih izpuste. Odtod takoj odlete v domače golobnjake, kjer naznanijo njihov prihod električne signalne naprave. Golobe pa urijo tudi v letanju v obeh smereh. To dosežejo na ta način, da golobi vale in plijejo v domačem, hrano pa dobivajo v drugem več kilometrov oddaljenem golobnjaku. Posebno dobro so se obnesle prevozne golobne postaje. Živalce se ne navadajo na določen kraj, marveč na svoj voz.

Uporaba golobov pa se ne omejuje zgolj na prenašanje poročil. Dostikrat jih opremijo s fotografskimi aparati, ki imajo tako nastavljene objektivne in razpore, da avtomatično fotografirajo v naprej do ločen kos preletene proge. Preskrbljeno pa je tudi za varnost poštinih golobov med poletom, kjer so izpostavljeni velikim nevarnostim raznih ptic roparic. Za strašilo pred roparicami pritrđijo golobu med perje na repu posebno piščal, ki ji osiri veter med poletom izvablja rezko žvižganje.

Dragocenost nekaterih golobov je velika, zelo različne pa so tudi njih sposobnosti. Nekateri prelete na dan »le« 500 km, so pa med njimi tudi taki, ki prelete na dan 1000 do 1200 km. Take živalce pa veljajo na deset tisoče in je njih izguba dostikrat sploh nenadomestljiva.

Italijanski vohuni

Vojni poročevalec Lawrence Stalings piše iz Abesinije z južne fronte: »Tri dni sem spremljal nekega poveljnika, ko je nadziral čete. Ta poveljnik misli, da je nemogoče, da bi Italijani tvegali naskok na Džidžigo in da bi obenem udarili na Bale ali Arusi. Izjavil mi je, da na visoki planoti Dolo stoji ras Desta s 50.000 najboljših vojakov na straži. Italijanom bo dal dostj opraviiti. Vohunstvo je tukaj na dnevnem redu. General Grazianj pošilja

med abesinske čete črne Somalce, da bi zanj vohunili in mu prinašali vojaške skrivnosti. Te ljudi čakajo najhujše kazni, če jih ujamejo. Vendar bi jih Abesinci prav tako lahko spustili, ker ne morejo prav ničesar škodovati. Niso namreč sposobni, da bi svojim italijanskim predstojnikom prinesli vsaj prilično pravičen odgovor. Skoraj bi lahko rekel, da generalu Grazianiju dela največje težave nespособnost njegovih somalskih špijonov. — Sam sem govoril z nekaterimi teh ujetih ljudi in sem videl, da so naravnost smešno nevedni v vojaških stvareh. Nitj v filmskem podjetju ne bimgli nastopati kot vohuni. Vse pa kaže, da se Abesinci vedno manj brigajo za pravila evropske strategije in se vedro bolj oprijemljejo svoje specialitete, ki se je že tolikokrat obnesla, to je gverile.«

Izjava Vahib paše

Turški general Vahib paša, ki poveljuje kot prostovoljec na južni abesinski fronti, je dejal te dni nekemu časnikarju, da so Italijani zelo bojazljivi in se boje odkrito napasti. »Kaj pa vi,« je vprašal časnikar, »zakaj vi ne napadate?« General pa je odgovoril: »Tudi mi se ne gemo. Le čakamo. Spočetka sem imel strašno dela. Saj veste, da moji ljudje sploh niso mogli razumeti, da ne smejo streljati na letala, ki mečejo bombe. Mno go truda me je stalo, preden sem jim dopovedal, da se mora pešec pred bombardirjem skriti. Sedaj pa že razumejo, zaradi česar nimam nobenega dela več.« Nato je časnikar vprašal, kako sodi o italijanskem prodiranju na jugu. General je odgovoril: »Mirno bodo mogli prodirati le do vznožja visoke planote. Ko bodo to dosegli, se bodo morali razviti. V gorovju pa bodo mogli vedno biti pripravljani na presenečenja. Zato bodo morali Italijani prodirati le v bojnem redu.«

Klub štiridesetletnih

Tudi Amerika ima svojo Minstinguetto, in sicer v osebi Sofije Tuckerove, ki je oni dan priznala novinarjem, da je že prekoračila 40 leto obenem jim je pa po-

nosno sporočila, da je bilo na njeno počubo ustanovljeno veliko moderno društvo pod imenom »Življenje se začenja s 40 letom«. Vsi člani so se zavezali, da bodo po vrsti prirejali razvedrilne članske zabave, na katerih bo strogo prepovedano govoriti o borzi, politiki in drugih takih rečeh, ki ubijajo mladost in veselje do življenja. Priglasilo se je že več tisoč nad 40 let starih članov in članic, med njimi tudi mnogo uglednih osebnosti vseh strok tako iz filmskega sveta Eddie Cantor, iz športnega pa Jack Dempsey. Očveč bi bilo omenjati, da tvorijo pretežno večino članov tega svojevrstnega kluba moški, saj je le malo tako iskrenih žensk kakor ustanoviteljica, ki je odkrito priznala, koliko je stara. Dam se ni priglasilo niti deset. Zato bodo pa v večjih časteh. Trditev, da se začenja življenje šele s 40 leti, velja za tiste, ki so to starost že dosegli, mlajšim je pa tudi prijetno slišati to, čeprav ne verjamejo, da mora človek tako dolgo čakati na začetek življenja.

Leto s trinajstimi meseci

Abesinija je menda edina država na svetu, ki ima še koledar s trinajstimi meseci. Takšnega koledarja bi se najbrž nikjer ne branili tisti, ki dobivajo mesečne plače, saj bi edino tako prišli do stalne trinajste plače. To je prastara dedščina po Egipčanih. Stari Egipčani so si bili namreč razdelili leto na 12 mesecev po 30 dni, ostalih pet dni so pa porazdelili v koledarju kot posebne praznike brez datuma. Ko je pred dobrimi 1.500 leti Abesinija prevzela iz Egipta krščanstvo v koptičnem izrodku, je prevzela tudi egipčanski koledar v glavnem zaradi praznikov. Toda onih pet dni so vzeli skupaj in napravili iz njih kratek trinajsti mesec. Abesinsko leto se deli enako že od tistih časov. Novo leto se začenja v Abesiniji ob koncu deževne dobe, 12. septembra. Če pomislimo še, da si slede potem meseci po 30 dni, res ni mogoče, da bi se Abesinci s svojim koledarjem ujemali s katerimkoli drugim narodom na svetu.

»Čuvalite Jugoslavijo«

Stanovanje

SOBO IN MALO KUHINJO oddam s 1. decembrom, Metlikova 19. 5272

Službo dobi

SPREJMEM ŠIVILJO za moško delo. Naslov v upravi »Večernika«. 5273

MARLJIVO DEKLE

za trgovino se sprejme v Cvetličarni Weller. 5275

Prodaj

IZREDNA UGODNOST! V sled velike zaloge prodajamo izpod nabavne cene izborna vina: Ljutomerčan Din 10.— po litru; Belokrajnska črnina Din 10.— po litru; Dalmatinsko sladko Din 10.— po litru; Prošek, special Din 24.— po litru. Cene samo čez ulico! Automatski bufet. 5231

Poste in na

volnene odeje
odeje iz kamelske dlake
ivane odeje
perje
cuh 4970

Weka' Maribor
Aleksandrova cesta 15

Spomnite se CMD